

Demski glasnik

Štev. 231.

Lienz, ponedeljek 4. novembra 1946.

Leto 2.

PRESELJEVANJE NEMCEV IN NOVO OROZJE.

Vasopisje se še venomer peča s preseljevanjem nemških delavcev v Sovjetsko zvezo. Tako iz Berlina med drugim poročajo tudi, da je poleg strokovnjakov največjih nemških tovarn v Sovjetsko zvezo bilo preseljena vse osebje velikih nemških raketnih tovarn "Rabe" in puškarn "Suhl" ter sloveči nemški znanstveniki, med njimi prof. Haban, specialist za "ultra kratke valove", in inž. Ewald, specialist za radijske oddajne postaje.

Dalje so sovjetske oblasti ukazale preseljevanje 250 inženjerjev, risarjev in specialistov letalske tovarne "Diesel" v Halle. Ti naj v Sovjetski zvezi nadaljujejo izdelavo raketnega letala, ki naj bi letelo 1200 km na uro. Sovjetske oblasti so že pred več meseci zbrale vse strokovnjake in delavce, ki so prej delovali pri izdelovanju tega letala. Z obljubo nenavadno visokih plač in velikih živilskih dodatkov so sovjetske oblasti dosegle, da so se dela pri tem letalu nadaljevala. Ti inženjerji in specialisti so takrat tudi podpisali pogodbo, s katero so se zavezali, da bodo nekaj časa delali v Sovjetski zvezi.

Londonski list "Daily Mail" poroča, da so iz Berlina preselili med drugim tudi več sto tehnikov, ki so izdelovali tri nove tipe letečih bomb, ki so označene z imeni: "Slap" "Planika" in "Dora". Te bombe so docela nove ter med vojsko še niso bile uporabljene.

Vsak izmed preseljenih je dobil v roke "mobilizacijsko povelje", ki se je tako-le glasilo: "Ker bo podjetje, v katerem delate, preloženo v Sovjetsko zvezo, bodite od danes naprej s svojo družino pripravljene na pot. Na razpolago vam bo posebni vlak. Za prevoz svojega pohištva lahko porabite tovorni vlak. Nova pogodba vam bo izročena, ko pridete v Sovjetsko zvezo. Za zdaj bo veljavna pet let".

Glede preseljevanja nemških delavcev v Sovjetsko zvezo je zdaj spregovoril tudi sovjetski poveljnik v Berlinu generalmajor Aleksander Kotikov. Odgovoril je namreč na proteste berlinskih političnih strank zoper "nasilno preseljevanje nemških delavcev v Sovjetsko zvezo". Dejal je, da je ta protest povzročil pravo povodenj prostovoljnih prielasov od strani nemškega delavstva. Samo v Berlinu se je pri sovjetskem poveljstvu več ko 300 delavcev prostovoljno oglasilo za Rusijo.

ANGLIJA ZAHTEVA POJASNILA. Ti dogodki v Nemčiji so kajpak tudi v diplomatskem svetu povzročili ne le pozornost, marveč tudi razburjenje in - zaskrbljenost.

Angleško zunanje ministrstvo je po svojem glasniku javnosti sporočilo, da je zaradi preseljevanja nemških delavcev v Sovjetsko zvezo Velika Britanija Moskvi že poslala posebno noto, v kateri zahteva pojasnila, zakaj nemške delavce preseljujejo. Britanska nota hkrati odsvetuje na rusko očitek angle-ameriškim državam, češ, da te isto delajo.

Dalje Angleži uradno zavračajo poročila tistih nemških listov, ki ishajajo z ruskim dovoljenjem, ki so trdili, češ da je Vel. Britanija zajela nemške tehnike ter za tem polastila tajnosti nemške

oboroževalne industrije. Uradna angleška stran pravi, da so ta poročila v sovjetskem duhu pisanih listov neresnična. Angleži odločno naslaščajo, da ti tehniki delajo za mirne namene in da se Velika Britanija pri zaposlevanju teh ljudi strogo drži določil, ki so bila sklenjena v Potsdamu.

Kakor poročajo iz Berlina, so zahodni zavezniki sovjetskemu zastopniku pri zavezniškem odboru v Berlinu zastavili take vprašanja glede preseljevanja nemških delavcev:

1. Britanski zastopnik je vprašal: Koliko Nemcev je bilo prizadetih? Ali so vsi sklenili porodbne? Ali so porodbne bile prostovoljno sklenjene? Kam preseljujete Nemce?

2. Ameriški zastopnik je vprašal: Ali so Nemci imeli pravico predložiti jim porodbo odkloniti? Kako dolgo veljajo porodbne?

Sovjetski zastopnik je odgovoril, da nima na razpolago podatkov, da bi na vse odgovore moral odgovoriti. Zato so sejo proložili na danes.

Tako se glase poročila o tem novem zapletku. Švicarski dnevnik "Neue Züricher Zeitung" k temu piše: "Preseljevanje nemških delavcev v Sovjetsko zvezo je že močno poslabšalo odnose med Sovjetsko zvezo in zahodnimi državami."

BEGUNCI DELAJO.

Glasilo "UNRRA-inega taborišča "Camp Kufstein" od 3. okt. se v uvodniku peča s krivičnimi očitki, češ, da "begunci lenarijo in jedo." Med drugim list ugotavlja:

"Geprav poroči niso bili prav nič rožnati in so "Ausländerji" bili pripuščeni le k najnižjim in najtežjim delom kot cenena delavska sila, so begunci zrabili za delo, karkoli se jim je nudilo. Ni jim bilo niti do priznanja, niti do sočutja, zahtevali so le, da jih na podlazi njihovega dela drugi priznajo za polnovredne so-ljudi. Stalno zaničevanje in trajni napadi na begunce v avstrijskem časopisju vseh strank nas ne morejo odvrniti od prizadevanja po novem življenju, marveč nas celo potrjujejo v zavesti, da smo na pravi poti." Nato list omenja, da je na vse to bilo že odgovorjeno v spomenici od 10. septembra (ki smo jo tudi mi prinesli). Nato list nadaljuje:

"Ne bomo zavzemali svojega stališča, pač pa prinašamo dve uradni avstrijski ugotovitvi, ki na laž postavlja vse zlobne izmišljotine o "begunski nadlogi".

V listu "Salzburger Nachrichten" od 3. oktobra 1946 piše dr. K. Pfütznar, vodja delovnega delavskega urada v Salzburgu pod naslovom: "Ali nam je treba tujih delavcev?" v uvodnem članku med drugim:

"Na Salzburgem je že zdaj zaposlenih precej več ko 15.000 inozemcev, kar je 15-20 % vseh zaposlenih. V stavbarstvu, najbolj važni obrti za obnovo, dela celo 43% tujezemcev!" Dalje v članku pravi: "Zelo mnogo "Ausländerjev" spada med naše najbolj pridne delavce, im sicer vkljub njihovi bedi in vkljub gospodarsko neumestnemu odklanjanju, ki so za deležni. Kdor pri nas dela, je vreden spoštovanja in mora v miru živeti!"

Tudi oddajna postaja "Rot - weiss - rot" se je 19. sept. pečala z begunskim vprašanjem. Vodja avstrijskega instituta za gospodarstvo in politiko Dr. H. A. Kraus je med drugim rekel:

"V Avstriji nam manjka 200.000 delavcev". Nato je obsodil ozkosrčno odznanjanje tujcev ter svoje predavanje sklenil z besedami:

"Stara avstrijska tradicija je bila, da smo bili človekoljubni. To mora veljati še zlasti danes, ko Avstrija sama joka po

človekoljubju."

List "Camp Kufstein" sklepa svoj članek: "Upamo, da nam po teh dveh uradnih avstrijskih ugotovitvah, ki potrjujeta ugotovljena dejstva, ni treba še posebej odovarjati tistemu časopisju, ki ob pomanjkanju objektivnih poročil svoje bralce krmi z groznimi pravljičami Goebbelsove sorte."

KOROŠKI SLOVENC IN JUGOSLAVIJA.

Poročevalski urad OF poroča iz Celovca dne 20. oktobra, da je v petek dne 18. oktobra skozi Koroško potoval iz Pariza podpredsednik jugoslovanske vlade Edvard Kardelj, katerega so na postaji Področica pozdravili zastopniki koroških Slovencev. Pri tej priliki so Korošci Kardelju izročili lepa darila, Kardelj pa je imel nagovor, v katerem je med drugim dejal:

"Pri tej priložnosti vam zagotavljam, da se bodo jugoslovanski narodi z vso odločnostjo zavzeli za resnično demokratično rešitev koroškega vprašanja. Zastavili bomo vse sile, da bodo tudi koroški Slovenci svobodni in da bomo čim prej združeni vsi Slovenci pod skupno streho. Da pa bomo to dosegli, pa je potrebna še nadaljna borba tudi na Koroškem. Reakcija poskuša in bo poskušala antifašistično prebivalstvo z različnimi nasilnostmi. Vsi ti poskusi pa naj ne ovirajo dela za dosego naših ciljev. Zlasti mladina naj bo z borbo za ljudsko demokracijo tista gonilna sila, ki bo šla preko vseh ovir, kakor je mladina že pokazala v narodnoosvobodilni borbi."

V sredi oktobra smo poročali tudi o izjavi, ki jo je bil dal Tito dopisniku "New York Timesa" o raznih jugoslovanskih zadevah. Pri tisti priliki je Tito tudi omenil jugoslovanske zahteve, ki jih ima do Avstrije. V listih je tisti del izjave bil nejasen. Danes pa imamo pred seboj slovenski ofarski tisk, kjer se tisti del Titove izjave glede Avstrije kratko glasi:

"Stališče naše vlade glede zahtev do Avstrije, to je vprašanje poprave meja tistih predelih, kjer strnjeno prebiva jugoslovansko prebivalstvo, je popolnoma trdno. Te zahteve bomo predložili na mirovni konferenci za Avstrijo."

ŠVICI IN ZDRUŽENI NARODI.

Švicarski zvezni svetnik, kar je isto kar drugod minister, za zunanje zadeve, Petitpierre, je na 3. švicarskem ženskem kongresu v Curihu dne 22. septembra govoril, kako sodi Švica o Organizaciji Združenih narodov. Med drugim je tako-le povedal:

"Tistim, ki žele, da naj bi Švica opustila svojo nevtralnost ter pristopila Združenim narodom, kaj lahko odgovorimo: Svoje nevtralnost bi opustili za nekako vzajemnost, ki pa je še precej v zraku, kati učinkovitost Charte Združenih narodov je v regnici docela odvisna od tega, ali so si velesile med seboj edine. Če so velesile med seboj edine, je s tem že samo po sebi kaj malo mogoče, da bi nastala kaka vojna. Sicer bi bilo pa danes mnogo prežodaj, da bi postavljali svojo kandidaturo za članstvo v Združenih narodih ter zraven pristavljali svoj pogoj, naj UNO prizna našo nevtralnost. Takega pogoja bi v sedanjih okolnostih nihče ne sprejel. Ko bi švicarsko ljudstvo in švicarske kantone postavili pred to-le izbiro: ali nevtralnost ali pa pristop k Združenim narodom, ni prav nobenega dvoma, da bi se sami od sebe odločili za zvestobo starodavnemu švicarskemu statutu."

Švica pa ima dve možnosti, da dokaže svojo voljo, sodelovati z Združenimi narodi. Prva možnost je ta, da pristopimo k raznim

tehnišnim, humanitarnim in drugim organizacijam, ki so v okviru Združenih narodov bile ali pa čele bodo ustanovljene. Naša dežela je pred kratkim bila sprejeta za člana mednarodne organizacije za prehrano in poljedelstvo (FAO). Zanesljivo pričakujemo, da nam bo v prihodnjih mesecih mogoče pristopiti organizaciji za vzgojo, znanost in kulturo (UNESCO), svetovni zdravstveni organizaciji in organizaciji za berunce. Prav tako so nam skoro že vsi člani Združenih narodov zagotovili, da pritrjujejo našemu sprejemu v mednarodno razsodišče v Haaru. Druga možnost, da se približamo Združenim narodom, pa je želja glavnega tajništva UNO, naj bi v Ženevi bil ustanovljen takorokoch evropski sedež Združenih narodov. Tukaj bi lahko bile skupščine in tudi trajni sedež različnih organizacij."

Kakor je iz teh besedi razvidno, je švica na vso moč previdna in se ne da premagati, da bi kakorkoli opustila svojo nevtiralnost, katera jo je doslej v vseh katastrofah tako dobro reševala.

= :: =

DEMONSTRACIJE NA ČESKEM.

"Volkszeitung" od 1. novembra poroča: Na češki narodni praznik (23. oktobra) je v Marijinih Laznih množica demonstrantov, med katerimi so bili tudi vojaki, pred poslopjem komunistične stranke razstrvala rdečo zastavo, Stalinovo sliko in sovjetske znake.

pojavile nemške knjige šele po nasilnem prodiranju Nemcev proti juzu."

MARIBOR OBNAVLJAJO. V komunističnem tisku beremo: "Obnova Maribora, ki je med vojno od vseh slovenskih mest pretrpel največ škode, dobro napreduje. Kmalu bo dočeto meljski most. Obnovljena je mestna klavnica, plinarna z vsemi plinovodi, kanalizacija in električni vodi. Solske zgradbe so skoro vse obnovljene. Drugo leto bo razpisana širša anketa, kjer bodo razpravljali o obnovi stanovanjskih hiš in gradnji novih gimnazij."

SLOVENSKI TISK NA KOROŠKEM

V PRETEKLOSTI. Oni mesec je v Ljubljani bila razstava slovenskega tiska, na kateri je bil razstavljen tudi slovenski tisk na Koroškem. Razstava je bila posrežena, ker je dokazala, da je v preteklosti središče slovenske kulture bilo na Koroškem ter da je od leta 1731. dalje katoliška duhovščina bila tista, ki je v tej slovenski deželi in iz te dežele med vse Slovence širila slovensko kulturo. Tč je razstava sicer kazala, nikogar pa ni bilo, ki bi bil javnosti to tudi glasno razložil. Vsekakor je razveseljivo, da so zovorile vsaj neme priče iz davnine. K razstavi sami piše partizanski tečnik za Koroško "Slovenski vestnik" dne 25. oktobra tako-le: "Razstava slovenskega koroškega tiska jasno priča o tem, da je bila Koroška prej slovenska, ker je bilo v prejšnjih stoletjih natisnjenih v Celovcu največ slovenskih knjig, med tem ko so se

POROKE OGRSKIH BEGUNCEV. Po avstrijskih taboriščih je mnogo beguncev z Ogrskega. Dogaja se kajpada, da se ti berunci med seboj tudi ženijo in može. Seveda po določilih avst-rijske postave. Na Ogrskem pa je uvedena že od nekdaj prisilna civilna poroka (seveda tudi civilna razporoka). Zdaj razglašča sedanjja ogrska vlada, da ti zakoni ogrskih beguncev sklenjeni v Avstriji, za ogrske postave niso veljavni. Niti tiste zakona ne bodo priznali, ki je bil sklenjen pred duhovnikom. Otroke iz takih zakonov bodo ogrske oblasti zapisale za nezakonske.

IZŠEL JE "BOGOLJUB" za november. Prično segajte po njem.